

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an . . . 20 cor.
 pe 1/2 an . . . 10 "
 pe 1/4 an . . . 5 "
 pe 1 lună . . . 2 "
 Nr-ii de Duminecă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate
 pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înaloză.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.
 de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
 inserțiunile sunt a se plăți
 înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Comentariile.

După cum era de așteptat, presa maghiară comentează la chip foarte viu discursul rostit de contele Apponyi la Jászberény. Mai toate ziarele budapestane sînt în relief îndeosebi acel pasagi din vorbirea contelui, în care Apponyi ia apărarea lui Széll și în același timp amenință.

Eată, de pildă, ce scrie în privința aceasta „Budapesti Hirlap” (dela 27 c.):

„De ce sare contele Apponyi întru apărarea lui Széll Kálmán? Are Széll nevoie încontra lui Körber să fie acoperit de solemnă declarație de încredere a presidentului Dietei? Ori amenințarea lui Kossuth Ferencz și revoluția parlamentară a kossuthiștilor este așa de serioasă și periculoasă, că președintele Dietei trebuie să se întrepună cu toată greutatea lui și după ce de altfel în urma declarației primului ministru acelea au ajuns neavenite? Contra cui a vorbit Apponyi? El singur spune că încontra dispozițiilor.

„Dispoziții? Ce trebuie a se înțelege sub acest cuvânt? Motivele obiective: transacțiunea, discuțiile lungi asupra bugetului nu explică primejdia dispozițiilor. Ci cuvântul acesta mai mult maschează adevărul: dispoziția e produsă mai ales în clubul liberal și în presă, de acele persoane intrigante, cari prin venirea la putere alui Széll, au ajuns nemulțumite cu fuziunea și că noile alegeri au spart clicile și vechiul sistem . . .

În contra nemulțumirilor din staul partidului a vorbit deci Apponyi. Numitul ziar nici nu presupune că a vorbit fără să se fi înțeles cu Széll.

Care va să zică în partidul guvernamental sunt nemulțumiri latente, intriganti chiar, cari au ajuns să îngrijoreze guvernul până la așa grad, în cât chiar presidentul Dietei s'a simțit îndemnat să ia poziție.

Din vorbirea contelui înțelegem apoi, că primejdia este cu atât mai mare, cu cât „nemulțumirile și intriganti” licitează în sus: prin legăturile ce au la Curte și în Austria ei însinuă că sunt gata să încheie transacția făcând concesionile pe care dacă li-ar admite actualul guvern, Apponyi a declarat că ar trece în opoziție. O amenințare deci și un memento, mai ales dacă vom mai lua și restul: unde Apponyi zice anume, că majoritate pentru o altfel de transacție de cum o contemplează Széll nu s'ar putea încheia nici de cum, deoarece ce majoritate pentru o astfel de operă politică nu s'ar găsi nici făcând alegert după vechiul sistem.

Noi, se înțelege că n'avem să intrăm în analiza diferențelor ce se constată în staul partidului dela putere.

Constatăm numai manifestațiunile neînțelegerilor, căci pentru a cunoaște exact situația, în primul rând e nevoie să știm ce se petrec între culise. Vorbirea contelui Apponyi, după mărțurisirea celor mai multe ziare, este

o dovadă că între culise se petrec lucruri destul de grave. Atât de grave, încât „Budapesti Hirlap”, comentând vorbirea lui Apponyi, vorbește de „politicianii cu scăderi morale cari sunt primejdia cea mai mare a parlamentului, constituției și vieții publice naționale, căci ei nimicesc ori-ce tendență nobilă” . . .

Primejdia aceasta a fost anunțată țării de contele Apponyi. Eată ce se comentează mai ales ca important în vorbirea distinsului bărbat de stat.

Care va fi efectul vorbirii: domoli-se-vor intriganti ori vor urma cu activitatea lor, eată ce rămâne acum să vedem.

La tot cazul Apponyi a vorbit la Jászberény nu așa, incidental ori ca să facă plăcere alegătorilor săi, ci pentru-ca să-și spună părerea asupra situațiunii ce s'a format la jumătate an după alegeri.

Presa maghiară despre scrierile din România. Despre scrierile dela 10 Maiu date în București, întreaga presă maghiară a adus rapoarte lungi, ear „Budapesti Hirlap” și „Egyetértés” au scris articole elegioase. Organulul kossuthist i-a împus mult îndeosebi ordinul de zi dat oșterei de Regele, ordin pe care l vom publica în întregime și noi. „Egyetértés” (dela 28 c) prezintă pe regele Carol drept un monarch de model dela care ar putea să învețe și monarchi de ai statelor mari.

Memento la alegerea de Episcop.

În toate timpurile oamenii au purtat lupte continue și intensive pentru libertate; aceasta o fac și astăzi; despotismul este priincios numai persoanelor privilegiate, ear massa poporului simte greutatea și amarul vieții. Dar precum vermele, deși atât de neînsemnată ființă, dacă-l torturezi încă se svêcolește din toată puterea și de sigur, de ar putea, s'ar răsbuna: tocmai așa este și omul cel asuprit și robit de arbitriul unor stăpânitori fără durere pentru popor. Istoria, școala vieții ne arată destule icoane triste despre guvernamento despotice și luptele crâncene, ce s'au purtat pentru scuturarea acolora. Numai un guvern desinteresat, care pe toți cetățenii îi iubeste deopotrivă, nu unora li este muma, ear celorlalți ciună; dacă respectează legile, distinge numai virtuțile fără a căuta în fața oamenilor: — asifel de guvern iubeste pacea și unde domnește pacea, acolo darul lui Dumnezeu se sălăgluește. Societatea condusă de principii liberale prosperează și chiar și în necazuri își află ușorință și mângăere.

Dacă astfel de convingeri nutresc oamenii față de regimole lumești, oare ce vom aștepta dela guvernul bisericesc? Biserica este depositarul învățăturii sublime a învățătorului lumii, Christos, și principiile moralei lui conduc astăzi pe toți oamenii civilizați; biserica trebuie să fie un reflex al razelor luminii lui Christos, în toate faptele apostolilor ei. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor ca văzând faptele voastre cele bune, să vă preamărească pe tatăl vostru, cel din ceruri” .

Dar cari sunt faptele bune? După morala creștină, acelea sunt bune, cari corespund scopului celui bun în conformitate cu legea lui Dumnezeu. Și legea lui Christos, tesaurul nostru sufletesc, a adus în lume pace întru dragoste reciprocă și libertatea deplină. Pe acești stâlpi s'a întemeiat și aie să vecuească biserica lui Christos. Pentru principiile liberale ale bisericii creștine noi astăzi nu mai avem episcopi și preoți din sămênția lui Levi, nici nu e restrins darul preoției ca un privilegiu pentru o castă, ci se împarte darul tuturor celor chemați și virtuosi. Dar, oh! cât de departe stau la noi unii oameni și astăzi de spiritul legii Libertatea emancipată de Christos, unii apostoli ai timpului nostru voese să o robiască. Nu se caută azi vrednicile personale, ci interesele de-obbite; nu e în vedere binele obșteșc, ci egoismul propriu. Fariseismul din biserica noastră nu a încetat, ci lucră din resputeri la menținerea sa, prin pălmuirea legii lui Christos.

După acestea premise, să ne ocupăm cu alegerea de Episcop la Arad, ca de o afacere primordială în biserica noastră, care are să se efectuească, prin membrii cei mai luminați ai bisericii, aleși și distinsi de popor, prin conlucrarea darului Duhului sfânt, ca conform mandatului, ce au primit, să conlucre spre binele obșteșc. Deși deputații aleg Episcop, dar lor nu le poate fi indiferentă dorința masei poporului, dela care au primit mandatul. Ear noauă clerului și poporului nu ne poate fi indiferent modul, cum deputații sinodali eparchiali vor usa de dreptul, ce li-am dat, și cum ne reprezintă dorința noastră. Avem adecă toți cuvânt să cerem ascultarea durerilor noastre și respectarea dorinței noastre. Țin de lipsă a observa, cumcă judecând din experința câștigată, avem motive puternice să fim îngrijiiți de școarta noastră, ca popor și ca biserica, noi credincioșii dieceșei gr.-or. a Aradului. Nici decăt nu ne poate fi indiferentă chestia alegerii de Episcop, pentru-că cine să se poată numi român și creștin bun, care să-și doriască rău bisericii sale?

Ear bine poți aștepta numai dacă în fruntea dieceșei va sta un bărbat luminat, iubitor de dreptate, care să respecte legea în sus și în jos, să fie energic în săvêșirea binelui, părinte adevărat față de toți fiii săi. Episcopul să aibă în vedere numai esclusiv binele bisericii, care este mireasa Lui, ear nu a servi intereselor familiare ale unora și altora, ca ignorarea sentimentului de dreptate. De aceea sântii părinți au și hotărit în canoane, ca Episcopul să fie celib. Acesta au să fie calitățile de frunte ale unui episcop.

Să vedem acum cine ni-se pune în prospect de a fi episcop al nostru? După comunicatele din foi atât române cât și străine din patrie, este vorba că deputații sinodali vor candida pe doi demnitari la viitoarea alegere: P. O. Lor archimandritul Hamsea și vicarul Mangra. Care din acești doi să corespundă tuturor recerințelor, care să fie ales dintre cei chemați? Se înțelege, că e în tot atâta drept am a preocupa opiniunea publică, pe cât cei nochemați până acum au avut dreptul a terfeli o cauză așa sântă a bisericii noastre la foi și mai puțin chemate și au făcut-o din interese egoiste. Tocmai de aceea a servi adevărului este datorința ori și cui.

Fără a-mi fi scopul să iau sub critică persoane atât de respectabile și înalte, cari chemate sunt a fi distinse de biserica, de

a-i așeza pe treapta cea mai înaltă, totuși în acest cas cumpăna se reclamă. Eu nu voi vorbi nici de calificațiune aci, nici de fapte, nici de meritele prestate pentru națiune și biserica; acestea le cunoaște opiniunea publică. Notoric este a cumpești numai devotamentul, cu care unul sau altul dintre candidații ar servi biserica sa, când ar ajunge episcop, și aceasta judecând din trecutul de până acum și legăturile Lor sociale și familiare în cari stau astăzi cu factorii datători de ton ai dieceșei și mitropoliei noastre.

Că de ce importanță este această deducțiune, ca să se știe, afu de lipsă a face aluziune la fericitul întru pomenire și de Dumnezeu iubitul metropolitul Andrei Șaguna, carele în toată vieța sa, mai ales ca Episcop și Metropolit, cu zel ne mai pomenit a lucrat numai și numai pentru biserica sa. Cât a învățat cu cuvântul, cât a scris El cu condeul, cum a purtat grije fără sămên să reinvie biserica sa. Și ce rezultate strălucite a obținut, pentru-că numai viitorul bisericii și națiunii a fost preocupatiunea Sa. Drept și modest în sensul clasic al cuvântului. Și făcea numai bine, pentru-că în cale-i nu i-se încrucișau impedimente de cele prevăzute pentru un episcop în hotăririle sfinților părinți anume: nu avea rudeni, nu frați, nu nepoți și nepoate și de ar fi avut de aceia, încă doară nu ar fi fost aplicat — ceea-ce se vede din faptele lui — ca numai de ei să grijască, pe aceia să-i fericească; ear biserica, turma sa scumpă, să o lase pradă nepotismului și parveniților. Și eată acest rar și epocal bărbat ne-a scos pe noi din întunec la lumină și ne-a adus ca un Moise în pământul făgăduinții.

Să punem acum în asemănare de marele Andrei, pe fostul episcop dela Arad, Ioan, care un restimp mai lung, relativ, a păstorit această dieceșă, și să nu zicem, că sub Dnsul nu a prosperat dieceșă, că ar fi păcat, și pentru tot ce bine a făcut, i-vom fi pururea recunoscători. Nu i putem însă erta partea cea rea, relativ preponderantă, că cu o mână a binecuvântat și cu alta a bătut: nu pe toți fiii săi i-a strins la sin cu iubire părintească, ci unora le fu tată, altora mașter și la al treilea rind de oameni persecutor în gradul superlativ. Din operațiunile, cari li caracterizează partea cea rea, să le rătăcem pe toate de astădată în ajutorul alegerii de Episcop la Arad, să-i considerăm numai aceea, care ne inspiră și azi legitime îngrijiri față de dieceșă și anume: boldul Său determinant spre conservarea și fericirea tuturor nepoților și cuscriilor până la cele mai depărtate graduri, spre nefericirea obștei. Știut este, că toți ei-ce erau în calea acestor favoriți erau delăturați și alții până la exterminare terorisați.

Așa ne putem explica venirea protopopului Putici la Timișoara, a lui Hamsea la Lipova, a celuialt ca archimandrit, Giorgia la Buteni etc. etc. Și încă să zicem, că nu ar fi pericul acesta. Da, repet că nu ar fi pericul. Însă, ce cugetați On. cetitori, oare nu ar fi mare pericul pentru biserica atunci, când neamurile sunt protopopi; unul din ei ar fi episcop, ear unchiul, capul suprem, este metropolit? Apoi, mă rog, judecând din cele experiate, oare nu vedem noi în această stare adevêrindu-se proverbul, că: „Turcul te bate și tot Turcul te judecă”. Să vedeți fraților preoți și învățători atunci procese dis-

Ferbintele Mele urări însoțesc aceste draguri, fiindcă eu dinsele v'am încredințat omorul Patriei, pentru care toți trebuie să fim gata a jertfi viața noastră.
Să trăiască scumpa Mea armată!

O inițiativă patriotică.

Sub acest titlu „Cronica” din București dela 12 Maiu st. v. aduce la cunoștința publică una din cele mai frumoase și nobile inițiative, în scop de a veni în ajutorul țării. Eată ce comunică numita foaie:

Aflăm dela societatea agrară, că președintele său dl Sava Șomănescu a propus membrilor acestei societăți, ca să facă în numele acestui asazământ un apel către marii proprietari rurali români, spre a veni în ajutorul țării pentru acoperirea împrumutului de 175 milioane.

Dl Șomănescu se înscrie cel dintâiu cu suma de 500,000 lei (cinci sute mii lei) la capul listei.

Propunerea sa a fost primită cu aplauze unanime.

Zilele acestea se va răspândi apelul în toată țeara.

Și nimic mai practic și mai patriotic ca acest plan.

Avem în toată țeara peste 13,000 proprietari mari rurali.

Dacă fiecare din acești mari proprietari ar subscrie numai câte 5,000 lei pentru acoperirea împrumutului am avea cifra de 65 milioane numai dela marea proprietate rurală.

Marii noștri industriași, bancheri și capitaliști ai orașelor, ar pute foarte ușor să subscrie restul de 110 milioane, ca să acopere cu desăvârșire datoria.

Cu acest chip, țeara ar dovedi cu prisosință puterea sa de viață, creditul său ar rămâne necălit, lăcomia atâtor speculatori ar fi îndreptată în altă parte, și ei puțin cestiunea conversiunii acestei datorii n'ar mai pute să o exploateze cu atâtă răutate și amenințări pentru țeară o parte din presa internațională pățită, pentru a storce dela noi tot felul de concedii.

NOUTĂȚI.

ARAD, 28 Maiu n. 1902.

Instalare. După cum se știe din Deva, instalarea noului șpan Barcsy Kalmán s'a făcut cu o mare solemnitate. Fișpanul a sosit la Deva Duminecă, la orele 2, unde au primit delegații comitatului în frunte cu vicșpanul, ear la gară l-a primit primarul. Luni a fost apoi instalare în casa comitatului, unde s'au roșit vorbirile, ear la orele 1 a fost un banchet de 400 tacămuri. S'au roșit numeroase toasturi.

Alegerea din Zircz. La 27 e. s a fost în Zircz balotagiul între poporul Uivar și guvernamentalul Hukár. Deși kossuthiștii au votat cu Hukár, totuși poporul Uivar a intrunit majoritatea și astfel a învins cu 32 voturi. A fost o luptă crâncenă. Cu jumătate oră înainte de încheiere poporul avea 832 ear liberalul 827. Poporul au avut însă o mică rezervă și astfel au învins. Ei au agitat tare contra Orrellor.

Proces de presă. În ziua de 27 Maiu n., s'a pertractat înaintea curții cu juraiți din Timișoara procesul de presă înținat ziarului „Deutsches Tageblatt für Ungarn”, pentru agitație în contra naționalității.

Pertractarea a fost presidată de președintele tribunalului Adalbert Salacz. Acusa a susținut-o procurorul Francisc Góth, ear ca apărător a figurat Dr. Korniss.

Redactorul responsabil, dl Alwin Crasnor ca acusat răspunde mai întâiu unguereste apoi continuă nemțește. Declară că articolul incriminat: „Causele adevărate ale emigrării” l'a reproduș din „Perjámoser Bürgerzeitung” ca răspuns la doi articoli ai lui Francisc Bessenyei. Articolul se citește în limba germană și în traducere maghiară.

Apărătorul propune să se amâne pertractarea, ca să se citeze martorii să se compare textul reproduș cu originalul să se citească și articoliul lui Bessenyei.

La propunerea procurorului tribunalului respinge aceasta cerere. Apărătorul însuși recurs de nulitate. Probațiunea s'a declarat apoi de terminată.

Acusatul se declară de vinovat și e condamnat la 3 luni temniță de stat și 1000 coroane amendă. Se anunță nulitate.

Alegeri bisericești la Sêrbî. Duminecă s'au terminat alegerile pentru congresul bisericesc sêrb ce se va întruni în ziua de 8 Iunie în Carlovitz. După-cum se știe, au fost aleși 40 radicali, 19 independenți, 3 liberali, 2 clericali și 11 naționali. Se prevăd lupte înverșunate. Îndeosebi pe chestia relevantă numai acum: din vânzarea fabricii de țement dela Beocin, contra căreia vânzării s'a protestat, dar patriarhul totuși a făcut-o cu aprobarea lui Bánffy, s'au dat 200.000 fl. în cassa de alegeri a guvernului ear 100.000 fl. pentru alegerile din Croația, deși este lege că banii bisericești nu se pot da pentru scopuri străine de biserică.

Încercarea tunurilor noul înainte delegațiilor. După cum se știe, cu tunurile cele noul se vor face experiențe înaintea delegațiilor austriaci și maghiari, pe piața artileriei din Órkény. Delegații au plecat ieri dimineața la 8 ore 50 minute la moșia Csungay, de unde apoi cu trasuri se duc în tabăra artileriei din Órkény. După prezentarea tunurilor delegații tot pe același cale să reîntorc și la 5 ore 45 minute sosesc la Pesta.

Bánffy înaintea judecătoriei. Tőök Aladár, vestitul president electoral din Jászberény, cizalait „macher”, Almásy și cu făptătorul principal, domnul baron Dionisiu Bánffy, șambelan de curte, după-cum se anunță, va lăsa înaintea judecătoriei să pătrundă o privire în unele mistere a acelei renumite campanii de alegere. Lucrul stă așa că în ziua alegerii partidul căzut a lui Almásy a rămas cu vre-o 6000 porțiuni de paprică și vre-o 60 hecto vin, dator dlui Verseghy, proprietarul hotelului „Léhel”, unde era tabăra partidului Tőök, pe care ospătarul îl cerca pentru bani, a deșus la judecătorie epistolele atât ale lui Almásy cât și ale baronului Bánffy, în care acestia îl imputernicesc atât la corteșire cât și la cheltuire. Așadar Bánffy va fi ascultat în afacerea aceasta în curând de judecătoria cercului I—III. din Pesta. Se vede că alegerea din Jászberény va avea încă multe urmări neplăcute.

Noile tunuri franceze. După concepția modernă a răboiului, tunurile cu foc repede reprezintă cel mai mare avantaj. Focul repede (tir rapid) însă, nu se poate închipui cu tunuri care după tragere fug îndărăt, ei trebuind să stea fix. Francezii au descoperit metoda corșpunzător, arangând astfel tunul, că după tragere numai țeava să fugă îndărăt, împiedecată de o frână, care o readuce la locul său. Această descoperire va produce o epocală schimbare în istoria artei militare. Din momentul în care a apărut regulamentul cel nou al artileriei în forma ei de până acum și-a pierdut cu totul rostul și va trebui să fie modificate după descoperirile geniului militar francez. Astăzi nu există artilerie în lume, care să poată rezista artileriei franceze; căci cu tunurile sale, în momente bine potrivite, împărăștie așa o ploaie de obuze asupra vrșmașului (tir progresiv avec fauchage) încât îl pune în imposibilitate chiar dela începutul luptei. Împușcătura iese din țeava tunului în formă de pâlnie, respirându-se în câte-va clipe peste imense teritorii, nimicind om, animal, tot. Tunurile germane fixe, inventate acum câțiva ani, pe lângă că materialul de împușcat costă mult mai mult, nici nu se pot asemăna cu înțeala noușlor tunuri franceze. S'au ridicat deja și în Germania glasuri competente, pentru reorganizarea artileriei după tipul francez.

Jertfa duelului american. În Vinerea trecută s'a împușcat un tiner jurist din Budapesta cu numele Carol Hammer și a murit. În epistolele care le-a scris înainte de a se sinucide, spune că cauza sinuciderii e un duel american, ce l'a avut

cu alt tiner. Dinsul adevă a ofensat pe cineva și după regulile cavaleriești, între ofensator și ofensat ar fi trebuit să aibă loc un duel obișnuit. Ofensatul însă era scurt la vedere și ghiop, pe când Carol Hammer era puternic și vênjos așa, că șansele duelului nu erau egale, după cum pretinde cavalerismul. Ofensatorul și ofensatul, ca totuși să-și aranjeze afacerile de onoare, au recurs la duelul american. Au decis ca unul din ei să se sinucidă. Au tras sorți și soartea a căzut pe Carol Hammer, care s'a și ținut de cuvânt, jertfindu-și viața pentru as-și salva onoarea.

Petrecere. Corul vocal bisericesc gr. or. român din Bozovicu arangează în favoarea său, în ziua hramului bisericesc la „Înălțarea Domnului”, în 5 Iunie (23 Maiu) 1902. concert împreunat cu joc și teatru ce se va ținea în grădina, eventual în sala casinei române din loc. Prețul locurilor: locul I. 1 cor. 60 fl., locul II. 1 cor. loc de stat 50 fl., de persoană. Începutul precis la 8 oare seara. Bilete de intrare să ață de vânzare la institutul de credit și economit „Mera” și seara la cassa. Suprasolviri să primesc cu mulțămii și să cuntează pe cale jurnalistică.

Programa: a) Concertul. 1. „Iată ziua triumfală”, cor bărbătesc de Hampel. 2. „Cât o țeara”, cor bărbătesc de „3. Răsunetul Ardealului”, cor mixt de I. Vidu.

b) Teatrul. „O Sâmbătă norocoasă”, piesă populară în 4 acte de I. V. Persoanele: Ilie, un șeran bețiv, dl Teodor Ciocu. Sofia, femeia lui Ilie, d-șoara Sofia Smeu. Oprea, fiica lui Ilie, d-șoara Vioara Ciosa. Georgiță, prietenul lui Ilie, dl Ioan Mitoiu. Tria, fiul lui Georgiță, Tinêrul Iancu Mitoiu. Adam, jarat comunal, dl Simion Stanciu. Auța, femeia lui Adam, d-șoara Terezia Stingel, mayer. Axente, fiul lui Adam, Tinêrul George Saberca. Viorica, fiica lui Adam, d-șoara Paulina Smeu. Păun, un șeran, dl Pavel Beloescu. Călio, fiul lui Păun, Tinêrul Pavel Mateiu. Dragoș, prietenul lui Ilie, dl Nicolae Jureșescu. Nașul dl Ioan Mateiu. Executorul, dl Iancu Mateiu. Doi gendarmi: dl Petru Rava și dl Mihail Pișlea. Un servitor, Tinêrul Nicolae Smeu. După producțiune urmează joc până dimineața.

Înșelăciunea de 100 milioane. În afacerea sensațională a doamnei Humbert, după cum se deșeșază în Paris, judele de instrucție continuă să asculte martorii și pe cei pșgubiți. Marți a ascultat pe consilierul de stat lacquin pe care adică prietenia cu doamna Humbert l'a costat postul. A spus că fostul ministru de justiție Humbert i-a vorbit adesea despre moștenirea de milioane și dînsul a crezut necondiționat. A spus și aceea că după-ce domnișoara Daurignae, sora doamnei Humbert, a refuzat pe acel Coarford, i-a cerut și el mână; a fost însă refuzat. Între scrisorile doamnei Humbert, fapt e, au și aflat un bileț dela lacquin în care aceasta scrie doamnei Humbert că în afacere importantă ar dori să vorbească cu dînsa. Atunci a cerut a doua oară mâna fetei. A fost însă iarși refuzat.

Facultatea de drept din Toulouse a depărțat din sala festivă bustul bătrânului Humbert. Humbert adica înainte de a fi ministru a fost profesor acolo. Vêduva lui Humbert voind să aperse memoria bătrânului ei a dresat decanului următoarea epistolă:

„August Humbert care în întreaga lui viață a fost modelul simțului de onestitate și dreptate și până la moarte, întocmai așa nu a știut nimic despre poziția tristă a nurorei sale, cum nu am știut nici eu. Not ambil am crezut-o economică. Soțul meu o omora cu mâna proprie mai bine decât să sufere pătarea onoarei noastre”.
O deșeșă din Lille aduce știrea că deșnerea unui anumit Delacherie e în legătură cu afacerea Humbert.

Senatorul roialist Prevost Delaunay va interpela în afacerea Humbert. Se afirmă că un jurist distins a fost sfătuitorul d nei Humbert și acela a arangiat întregul escrocserie. Judecătorii într'un sfert de oră pot da de urma acestui bătrân a cărui deșinere nu se poate încunja.

„Tems” anunță din Lille: Se vestește că procuratura de stat în urmare a descoperirilor afacerii Humbert a pornit din nou cercetarea din afacerea uciderii fabricantului Schotzman, întemplată în 1899. Pe fabricantul care era unul dintre creditorii principali ai doamnei Humbert, a fost ucis pe tren, până acum nu s'a aflat cine e criminalul.

CONVOCARE.

În sensul § lui 41 din statute convocăm adunarea cercuală a despărțământului Timișoara al Asociațiunei pentru literatură și cultura poporului român pe 8 Iunie st. n. la 2 ore după amiază în comuna Belinț.

Obiectele adunării.

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Raportul direcțiunei.
3. Censurarea socioșilor.
4. Cetirea disertațiunilor, cari însă trebuiesc cu 3 zile înainte de adunare însinuate la președinte.
5. Stabilirea budgetului pe anul viitor.
6. Alegerea comitetului.
7. Alegerea a 2 delegați la adunarea generală a Asociațiunei.
8. Pertractarea eventualelor propunerii.

Timișoara, la 24 Maiu 1902.
Em. Ungureanu, Dr. Valeriu Merin,
președinte. secretar.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 28 Maiu. În ședința de ieri a Delegațiunei austriace presidată de Baerrreither delegatul deputat Dr. Gross a fost chemat la ordine pentru-că în ședința precedentă a apostrofat curtea țarului. S'a urmat cu discuția budgetului ministerului de externe. Dr. Kramarz a atacat cu violență tripla alianță. În același timp a batjocorit pe Impêratul Germaniei și a făcut descoperiri privitoare la mișcarea „Los von Rom”. Stein a declarat că marii germani nu vor să încheie învoială cu Ungaria.

Londra, 28 Maiu. În cele mai bine informate cercuri se crede că pacea între Buri și Englezii se va încheia cât mai curând. Între buri este o minoritate care agită pentru continuarea luptei.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Expoziție minunată,
lucruri din Africa-de-Sud
în sala dela „Ipartestület”, Arad.

Profesoara Dr. Jolan Angyal
a stat 10 ani peste Ocean. Două ani a petrecut în Transval, la Crucea Roșie, de unde s'a întors în patrie aducând cu sine nu numai laude, decorațiuni, ci și o admirabilă colecție de tot felul de lucruri minunate de prin locurile pe unde a umblat și pe cari le-a studiat.

PROGRAMA:
Mercuri, despre răboiul buro-englez.
Joi, despre industria și comerțul Africeide-Sud și obiceiurile indigenilor.
Vineri, despre Țeara Focului, Patagonia, Chili, Brazilia, Uruguay, Paraguay.
Sâmbătă, despre purtarea în răboiu a Englezilor și industria lor din Africa.
Duminecă, despre industria celor cinci continente. 779 3—5

Acum a sosit din Africa-Sudică
Doamna profesoară susamintită este și o psiognonistă, astrologă și graphologă. Citește din față și palmă. Spiritiștii găsesc în tr'nsa un bun mediu.

Expoziția e deschisă dim. dela orele 9 până seara la 9.

Prețul de intrare 1 coroană. — Pentru copii și elevi sub conducerea profesorilor lor 30 fleri.

Disertațiunile se fin în fiecare zi la orele 5 d. a.

Hotel „VAS”

cafenea, restaurant și berărie.

Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsesc cu prețul cel mai avantajos mâncări de casă, vin excelent și bere Dreher. Un prânz de 3 plesse 1 coroană.

Oaspeților dela hotel le stă la dispoziție, pentru ori-ce tren care sosește sau pleacă, omnibus sau trăsură.

Prețul camerelor este, dela 1 cor. 60 fl. în sus.

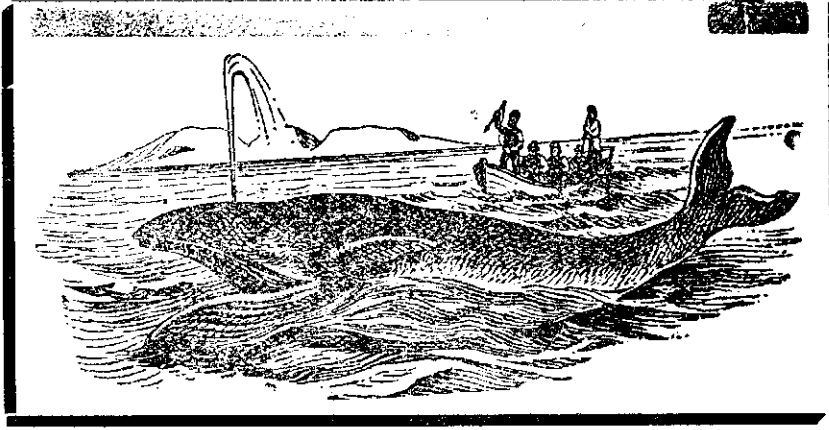
Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil.

Roagă preșiosul sprigin.

685 16— Cu deosebită stimă

Vêduva Duffner Jozsef.

In piata Boczkó, locul Marek se poate vedé o expoziție norvegiană și expoziția balenei uriașe.

Balena (chitul) e cel mai mare animal in lume. Lungimea ei e 21 metri, înălțimea 360 cm. și greutatea 355 mii metriche. A fost prinsă în 1-a August 1900 între insulele Urs și Spitzberga. Când s'a prins, avea greutatea de 75,000 chilograme și e cea mai mare balenă, din câte s'au pescuit până acum.

În expoziția separată se pot vedé: 21 pești răpitori și preparați, și unelte pentru prinderea lor, precum sunt anghire sau unghițe de mare. Explicațiunile se dau în tot momentul.

Expoziția e deschisă în fiecare zi dela 9 oare dimineața până la 9 oare seara.

— S'a deschis Sâmbătă (24 Maiu) și durează până în 1 Iunie. —

Taxa de intrare: 40 fileri; pentru copii și soldați până la șargea de sergenți majori 20 fileri.

Institute de învățământ și reuniuni se bucură de favoruri la taxă.

778 4-6

Cu stimă deosebită:

DIRECȚIUNEA.

Cruce dublă electro-magnetică vindecă și inviorază sub garanție

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tuiții de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, sema, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma podagră, ischias, udulul în pat, Influenza, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boatele afătoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

In cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

624 -78

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

AMVONUL

„BISERICII GR.-ORT. ROMÂNE“

ce se edă de părintele Ioan Nicorescu,

— a ajuns tipărită coala a XIV-a —

și se presintă elegant, fiind tipărit cu litere nouă, având fie-care predică câte un clișeu (icoană) sfântă. Amvonul care singur tomul I. va da circa 30 coale tipăriu, va fi una din cărțile de predică cele mai ieftine, întocmite după cerințele bisericii de azi.

Citațiuni și pilde bogate: din Sfântă Scriptură, tradiția bisericii, din istoria classică, a anticității și din istoria noastră națională.

— Atragem deci atențiunea asupra valoroasei cărți, fiind prețul unei tom numai 2 coroane. —

763 3-

„VICTORIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.

Depuneri 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — Darea de venit după interese încă o solvește institutului separat.

După starea casei depuneri până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuesc momentan după sosirea comandel.

657 -12

Direcțiunea institutului.

— Cel mai bun croiul —

Insoțirea Călțunurilor din Arad

Strada-Bisericeii (Palatul Minorităților).

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și păpuși pentru băieți și fete,

apoi ghetă, comande și alte soiuri de încălțăminte, cizme de juft, veritabil rusec, cizme pentru vânători, ghetă de Stiria.

Cele mai elegante ghetă de promenadă, de dans și de casă.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar sunt confecționate în propriile noastre ateliere, și mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri foarte moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcăie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate ave numai dela noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în diferite colori.

742 6-

Prețuri ieftine de necrezut!